

[ran Ordusunda HA'larn Yeniden Dirilii](#)

ran Ordusu 2011 ylnan sonra insansz hava aralaryla (HA) muharebe kabiliyetlerini artirma .ynnde aba sarf etti. Bylece orduda bir insansz hava arac devrimi yaand

tr.arannews:tesnim haber-ran'da 18 Nisan Ulusal Ordu Günü dolaysyla bakent Tahrn'da kara, deniz, hava ve özel kuvvetlere bal askerler, geçit töreni düzenledi. Etkinlikte ordu birliklerine ait silahl ve keif insansz hava araçlar (HA), füzeler ve hava savunma sistemleri sergilendi. Önceki yllarda da silahl kuvvetlerin mobil birliklerinin geçit töreninde her kuvvetin HA'lar ayr ayr sergilenirken, bu ylki geçit töreninde ordunun HA'lar uyumlu ve bütünleik bir ekilde sergilendi. Bu da orduda HA'larn önemini yanstyor.

Bu yazda insansz hava araçlarnn silahl kuvvetlerindeki konumunu ve rolünü gözden geçireceiz. Hava Savunma Kuvvetleri'nde bir HA biriminin kurulmas ve 2000’li yllarn ortalarında çok sayda HA'nn e zamanl olarak sergilenmesi, ran Ordusu'nda HA devriminin balangc olarak kabul edilebilir. Bu yllarda, farkl ve çeitli görevlere sahip çeitli tipte HA'lar ordunun hizmetine sunulmu, bunlarn tantm töreni de medyada geni yer bulmutur.

lerleyen yllarda dier ordu birlikleri de ihtiyaçlarna göre HA'lara yönelmi ve HA muharebe organizasyonunu geniletmeye balamtr. Öte yandan Hava Kuvvetleri Komutanl da görev ve operasyonel ihtiyaçlar dorultusunda bu alanda daha da büyüyerek Kaman-22 stratejik HA'y tasarlamay baarm ve akabinde HA alanında uzman personel yetitirmek amacyla HA okulunu kurmutur.

Ordunun dört kuvveti içerisinde HA Komutanlın kurulmasyla ülgede HA’l muharebe kabiliyetinin geliimi hz kazand, ardndan çeitli tipteki insansz hava araçlar gelitiren ran Ordusu ülkenin savunma gücüne güç katt.

Aralk 2020'de ülkenin orta çölünde orduya bal dört kuvvetin ilk ortak HA tatbikat gerçekletirildi ve bu alandaki son kazanmlar sergilendi. Bu tatbikat, orduya yeni insansz hava araçlarnn giriinin bir kaps niteliindeydi.

Sadece dört ay sonra, 17 Mays 2021 tarihinde ran Ordusu ile Savunma Bakanl arasnda 1.000 adet HA'nn üretim ve teslimatna ilikin sözleme imzaland. Bu hamle, ordunun HA filosunu gelitirme yönündeki youn çabasnn bir baka göstergesiydi.

Bu yl orduya ait HA'lar birçok farkl tatbikata katlarak görevler icra etti. Tatbikatta Ara kamikaze HA's 1300 kilometreden fazla mesafede uçan bir hedefi imha etti. Hava Kuvvetleri'ne ait Kaman-12 HA'sndan frlatlan dik bir bomba ile 15-20 kilometre mesafedeki bir hedef imha edildi. Ayn zamanda Simurg HA's (ahed-129 deniz modeli) ile denizde yüzen hedefler vuruldu.

ran’da 2022 ylndaki Ulusal Ordu Günü geçit töreninde, çeitli tiplerde 50'den fazla insansz hava arac ilk kez sergilendi. Ümit ve Ebabil 5 gibi HA'lar ilk kez görüldü.

Ayn günlerde Kaman-22 stratejik insansz hava aracnn hizmete girdii haberi de duyuruldu. Bu HA ilk kez 2021 ylnn Mart ayında görüntülenmiti.

Ayn ylda dönemin ran Savunma Bakan ve Ordu Genel Komutan Tümgeneral Seyyid Abdurrahim Musevi’nin huzurunda üike ordusuna 200 çeit sava, keif ve kamikaze HA's teslim edildi. Savunma Bakanl ile imzalanan bin adetlik sözlemenin ilk parças olan teslimatta, ran Ordusuna Emin ad verilen yeni bir intihar HA's da teslim edildi.

ran Ordusunda HA devriminin en önemli tezahürü, 2022 ylnn Mays aynn sonlarında ordunun 313 Stratejik HA Üssü’nün görücüye çkarlmasdr.

Yer alt üssünde, Balaban ve Kaim bombalarnn yan sra Azarah ve afak 2 füzeleri, Haydar 1 ve 2 seyir füzeleri ile çok sayda yeni yerli mühimmatla donatlm Ara, Omid, Muhacir 6, Ebabil 5, Kaman 12, Kaman 22, Futros ve Kerrar gibi farkl tipte HA'lar görüldü.

ran'da bir insansz hava aracnn seyir füzesiyle donatldna dair haber ilk kez yaymlanrken, 313 HA Üssü'yle ilgili haberler dünya medyasnda geni yank buldu.

2022 ylnn Temmuz ayında ran Ordusu gemilerine insansz hava araçlarnn girmesine de izin verdi ve Ordu Donanmasnn ilk insansz hava arac filosu resmen faaliyete geçti.

Söz konusu filo grubunda lojistik gemileri Lavan (Hemgam snfndan) ve Delvar, destek gemisi Handican, filonun komuta merkezi olan Camaran sava gemisi ve Tarik ve Fatih denizalts yer alıyor.

Bu gemilerde gözlemlenen HA'lar arasnda Ara, Kerrar, Ebabil 4, Ebabil 2, Homa, Chamrosh, Pelikan ile isimleri ilk kez açklanen Jubin ve Bavar HA'lar bulunuyor.

HA filosu, aslnda sadece deniz kuvvetlerinin ihtiyaçlarn karlamak için deil ayn zamanda denizden dümann deniz ve karadaki mevzilerine kar geni çapl bir HA operasyonu gerçekletirmek üzere organize edilmitir.

HA filosu, insansz hava araçlarnn kydaki üslerin yerine kydan yüzlerce veya binlerce kilometre uzaklktaki sava gemisinden uçu yapmasn salar, bu da intihar dronlarnn menzilinin artmasna yol açar.

Kasm 2023'te ran Ordusu, Savunma Bakanl'nn da katlmyla Resul projesi kapsamnda Kerrar HA'sn Mecid füzeleriyle donatmay baard. Daha önce Azarah füzesine sahip Karar HA's bir önleme HA's olarak ortaya çkmt, ancak 8 kilometre menzili ve daha iyi kabiliyetleri olan Mecid füzeti, orduya hava savunma alanında,

özellikle HA'lara kar koymada daha iyi muharebe gücü kazandı.

Bölgesel ve uluslararası savafların patlak vermesi, insansız hava araçlarının daha önce düşünülenden daha güçlü olduğu olduunu ve hatta tek bana herhangi bir savunma seyrini deitirebilecek kapasitede olduunu gösterdi. Özellikle Ukrayna savanda Saatte 60 kilometreye yakın hızla hareket eden küçük FPV dronlar, tercih edilen bir silah'ı; düşünerek her yerde bulunur hale geldi. Bu dronlar hava sistemleri bile zor duruma soktu.

Bu durum, özellikle kara muharebesi sırasında küçük dronlara dikkat edilmesinin gerekliliini ortaya koydu. Bunu fark eden Kara Kuvvetleri Komutanı da küçük dron ürettiğine yendi ve geçen yıl askeri tatbikatlarında ilk kez yeni olarak kullandı.

Dolaysıyla Ordu'sunun yaklaşık on yıllık bir süreçte HA alanında ciddi bir dönüşüm gerçektirdiği görülmektedir. Orduda HA alanında güçlü bir artma sürecinin önümüzdeki yıllarda daha hızlı bir şekilde devam etmesi beklenmektedir.